

ISSN 2544-8935

REDAKCJA
tel. 662 061 331**RYPIN**Zabytkowa świątynia
wciąż pięknieje

str. 2

RYPIN/GMINA RYPINDo Stępowa
po równym asfalcie

str. 3

GMINA BRZUZEStrażacy z Giżynka
z orlenowską dotacją

str. 5

RYPIN35 lat z pieśnią
na ustach

str. 6

CZWARTEK
10 LISTOPADA 2022

ISSN: 2544-8935

2,49 zł
w tym 5% VAT

nr 45/2022 (374)

CRY**TYGODNIK REGIONU RYPIŃSKIEGO**

Jak kupić tańszy węgiel?

RYPIN ➤ Chcesz kupić na preferencyjnych zasadach węgiel od miasta? Możesz złożyć wniosek. Sprawdź, jak to zrobić. Wyjaśnimy krok po kroku

Wniosek może złożyć osoba fizyczna, uprawniona do otrzymania dodatku węglowego, która nie dokonała dotychczas zakupu węgla na sezon grzewczy 2022/2023 w cenie niższej niż 2000 zł brutto, w ilości co najmniej 1,5 tony, w przypadku składania wniosku do 31 grudnia 2022 roku i 3 ton w przypadku składania wniosku po 1 stycznia 2023 roku, zamieszkująca na terenie Rypina w celu zaspokojenia potrzeb własnych gospodarstwa domowego.

Wniosek można pobrać na stronie internetowej www.rypin.eu oraz w Urzędzie Miasta Rypin, ul. Warszawska 40 (parter). W jaki sposób dostarczyć wniosek? Można go przesłać pocztą elektroniczną na adres: wegiel@rypin.eu (należy podpisać wniosek za pomocą podpisu elektronicznego lub podpisu osobistego); osobiście w Urzędzie

Miasta Rypin (parter) lub przesłać na adres: Urząd Miasta Rypin, ul. Warszawska 40, 87-500 Rypin.

Uwaga! W przypadku wysłania wniosku przy pomocy poczty elektronicznej musi zostać on zeskanowany dwustronnie i być umieszczony w jednym pliku.

Co nastąpi po złożeniu wniosku?

– Wniosek zostanie rozpatrzony niezwłocznie. W przypadku błędów wezwiemy wnioskodawcę do ich poprawienia. Jakie czynności podejmiemy w celu rozpatrzenia wniosku? Sprawdzimy czy wnioskodawca otrzymał dodatek węglowy. Jeśli nie został złożony wniosek o dodatek węglowy, sprawdzimy czy wnioskodawca spełnia warunki, aby go otrzymać w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, w której zgłosił swoje źródło ogrzewania gospodarstwa domowego.

Dokonyamy sprawdzenia wniosku w bazach PESEL oraz w rejestrze mieszkańców miasta. Jeśli wniosek zostanie rozpatrzony pozytywnie, wyślemy do wnioskodawcy stosowną informację – podaje Urząd Miasta Rypin.

Co ważne wniosek składa się bezpłatnie, a koszt węgla to 2000 zł brutto za tonę z dostawą do gospodarstwa domowego. Zapłacić można, dokonując przelewu na konto: 19 1600 1462 1025 2281 4000 0037.

– W tytule przelewu prosimy o podanie następujących danych: imię i nazwisko, adres gospodarstwa domowego wnioskodawcy. Zapłacić za węgiel można też w kasie Urzędu Miasta Rypin. Prosimy o niedokonywanie przelewu, dopóki nie prześlemy informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku – dodają urzędnicy ratusza.

Opłaciłem zamówienie co dalej?

Po zaksięgowaniu wpłaty Miasto Rypin wystawi fakturę, którą prześle wnioskodawcy z wytypowanym podmiotem odpowiedzialnym za dystrybucję paliwa stałego na terenie miasta. Wnioskodawca kontaktuje się wtedy z podmiotem w celu ustalenia terminu dostawy.

(ak), fot. ilustracyjne

Gmina Skrwilno

Szukają Daniela Tłuchowskiego

Policjanci z rypińskiej jednostki prowadzą poszukiwania 42-latką, który 6 listopada 2022 roku wyszedł z domu w Okalewie i do chwili obecnej nie powrócił, jak również nie nawiązał kontaktu z rodziną. Funkcjonariusze w tej sprawie ustalają świadków mogących przyczynić się do odnalezienia mężczyzny.

W poniedziałek 7 listopada 2022 roku Komenda Powiatowa Policji w Rypinie została powiadomiona przez rodzinę o zaginięciu Daniela Tłuchowskiego, lat 42. Jak wynika z ustaleń, mężczyzna w dniu 6 listopada 2022 roku w godzinach 13.00-14.00 opuścił miejsce zamieszkania i do chwili obecnej (stan na wtorek, 8 listopada) nie wrócił, jak również nie nawiązał z rodziną żadnego kontaktu.

– Rysopis: wzrost ok. 185 cm, szczupła budowa ciała, łysy,

oczy niebieskie, uszy normalne, nos prosty. Opis ubioru: w dniu zaginięcia ubrany był w spodnie typu moro, bluzę szarą z kapturem zapinaną na suwak błyskawiczny – podaje rysopis poszukiwanego mieszkańca Okalewa KPP Rypin.

Wszystkie osoby mogące pomóc w ustaleniu miejsca pobytu zaginionego proszone są o kontakt z policją pod nr 112 lub 47 753 92 00.

(ak), fot. KPP Rypin

Zabytkowa świątynia wciąż pięknieje

RYPIN ➤ Kościół pw. Świętej Trójcy w Rypinie to zabytkowa świątynia z XIV wieku, która zajmuje szczególne miejsce w sercu naszego miasta

Dzięki staraniom poprzednich gospodarzy, m.in. ks. prał. Czesława Chojeckiego, ks. kan. Zdzisława Tucholskiego, ks. prał. Tadeusza Zabornego oraz obecnego proboszcza ks. kan. Andrzeja Krasińskiego, w najcenniejszej dla Rypina zabytkowej świątyni systematycznie prowadzone są prace remontowe. Dotyczą one zarówno samego budynku kościoła jak i zabytków wewnątrz świątyni, a także obiektów należących do parafii – Kaplicy pw. św. Barbary i Placu pw. Świętego Ducha.

Po ubiegłorocznym remon-

cie dachu świątyni w tym roku udało się zakończyć trwające dwa lata prace, związane z odnowieniem łuku tęczowego, łączącego dwa boczne ołtarze. Na swoje miejsce na szczycie łuku wrócił odnowiony krzyż i elementy zdobiące ten łuk. Naprawiono również mechanizm odpowiedzialny za podnoszenie i opuszczanie obrazu Świętej Trójcy w ołtarzu głównym. Całkowity koszt odnowienia belki tęczowej wyniósł ponad 177 tysięcy złotych.

W tym roku udało się również odnowić ważną nie tylko dla

parafian, ale również dla wszystkich mieszkańców figurę patrona Rypina św. Jana Chrzciciela, która pierwotnie stała w niszy nad wejściem głównym. Obecnie razem z figurą św. Jana Nepomucena zdobi prezbiterium. Tegoroczne inwestycje zakończono remontem konserwatorskim fragmentu elewacji północnej kościoła, który polegał m.in. na oczyszczeniu powierzchni muru, usunięciu wtórnych rekonstrukcji i spoin oraz konserwacji wątku ceglano-ego. Wartość tych prac wyniosła 114 tys. zł.

– W tych trzech inwestycjach korzystaliśmy z funduszy marszałka województwa kujawsko-pomorskiego, konserwatora zabytków, Fundacji KGHM Polska Miedź. W tym miejscu chciałbym serdecznie podziękować tym wymienionym, jak również naszym miejskim mecenasom sztuki, czyli burmistrzowi i Radzie Miasta Rypin za przekazanie na te trzy cele 50 tysięcy złotych – mówi ks. Andrzej Krasiński.

– To ważne, aby zabezpieczać środki na renowację najcenniejszego i najstarszego w naszym po-

wiecie zabytku. Kościół Św. Trójcy jest nie tylko naszym dziedzictwem kulturowym, ale również świadkiem wiary naszych przodków, których my potomni powinniśmy otaczać szczególną troską. Cieszę się, że na ten cel pozyskaliśmy również środki z Fundacji KGHM Polska Miedź – mówi burmistrz Rypina Paweł Grzybowski. Prace remontowe w kościele nie byłyby również możliwe, gdyby nie wsparcie parafian, którzy włączyli się w to dzieło, poprzez składane ofiary.

(ak), fot. nadesłane

Rypin

Miasto się zazielenia

Jak na ekologiczne miasto przystało, w kolejnych miejscach Rypina sukcesywnie przybywa zieleni.

W ramach realizowanego przez miasto programu pn. „Wzbogacenie oraz odnowa wiekowa i gatunkowa zieleni miejskiej na terenie miasta Rypin” do tegorocznych nasadzeń przeznaczono obszar wzdłuż parkingu przy ulicy Dłutka. W związku z realizacją inwestycji polegającej na budowie parkingu, w miejscu tym powstał wolny obszar pomiędzy miejscami parkingowymi, a sąsiednią nieruchomością. Posadzono tam 18 sztuk lipy szerokolistnej w odmianie Fastigiata. Drzewo to charakteryzuje się wąskokolumnową formą, która dobrana została celowo, by drzewa w żaden sposób nie kolidowały z pobliskim parkingiem. Powyższe zadanie realizowane było przy udziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Ponadto Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji wykonał

w ostatnim czasie nasadzenia przy ul. Lipnowskiej. Pojawiły się tam drzewa – parotia perska oraz byliny, tj. hortensja bukietowa i miskanty. Oprócz tego nowe nasadzenia pojawią się również w obszarze nowobudowanego parkingu przy ul. Cholewińskiego. W otoczeniu parkingu zostanie urządzona zielen, w ramach której pojawi się 15 sztuk drzew, w tym lipy, graby i buki oraz 200 krzewów, tworzących kompozycję towarzyszącą miejscom postojowym.

Warto przypomnieć, że w tym roku Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, przy współpracy z miastem, upiększał inne tereny zieleni oraz wykonywał nowe nasadzenia. Przy ulicy Sportowej pojawiło się 26 sztuk dębów kolumnowych, przy ulicy Lipnowskiej powstała rabata z ozdobną trawą, szatnią oraz katalpami. Ponadto Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji systematycznie uzupełnia drze-

wostan, który z powodów zniszczenia, suszy lub choroby uległ obumarciu.

Na placu przy ulicy Nowy Rynek wymieniono drzewa w donicach, a przy siłowni przy SP Nr 1 wymieniono wiśnię piłkowaną. Zagospodarowano również skwer przy nowym budynku na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, na którym pojawiły się m.in. hortensje, rozplenice i lawenda. Dodatkowo w okresie wiosennym wykonano nasadzenia około 2 tysięcy bratków, w okresie letnim około 2,5 tysiąca kwiatów, m.in. begonii i pelargonii, zaś w okresie jesiennym we współpracy z Technikum Architektury Krajobrazu w Zespole Szkół CKR w Nadrożu wysadzono 1650 sztuk krokusów w kolorach: żółty, biały, niebieski. Wszystko po to, aby wiosną miasto pięknie zakwitło wielobarwnymi kwiatami i krzewami.

(ak)

Rypin

Już można grać

2 listopada br. odbyło się oficjalne otwarcie stanowisk do gry w disc golfa. To nowa atrakcja, która pojawiła się w zrewitalizowanym parku miejskim przy ul. E. Orzeszkowej.

Gra polega na rzucaniu latającymi dyskami do celów w postaci metalowych koszy, a jej celem jest przejście danego układu dołków jak najmniejszą łączną liczbą rzutów. Rozgrywka przypomina zwykły golf, tylko zamiast kija i piłeczki mamy dyski, a zamiast dołka w ziemi metalowy kosz z łańcuchami.

Administratorem pola jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Rypinie, gdzie bezpłatnie można wypożyczyć dyski do gry. Powstanie pola do gry w disc golfa to element projektu pn.: Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej na terenie Parku Miejskiego przy ul. E. Orzesz-

kowej w Rypinie, współfinansowanego z środków PROW na lata 2014-2020 w ramach Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ.

– Pozyskane środki pozwoliły na przygotowanie pola do disc golfa, montaż tablic informacyjnych oraz 7 stanowisk do gry, jak również zakup dysków do rzutów. Serdecznie zachęcamy do spróbowania swoich sił w tej coraz bardziej popularnej dyscyplinie sportowej. To zupełnie nowa możliwość spędzenia aktywnie wolnego czasu na łonie natury – informuje rypiński magistrat.

(ak), fot. nadesłane

Do Stępowa po równym asfalcie

RYPIN/GMINA RYPIN ▶ Na tę wiadomość mieszkańcy naszego powiatu czekali od dawna. Niebawem rozpocznie się gruntowny remont drogi wojewódzkiej na odcinku Rypin-Stępowo

W czwartek 3 listopada starosta Jarosław Sochacki uczestniczył w podpisaniu umowy na modernizację ośmiokilometrowego odcinka drogi wojewódzkiej nr 563.

– Ten remont jest długo wyczekiwany przez mieszkańców i bardzo potrzebny. Na przestrzeni ostatnich lat na tym odcinku drogi doszło do wielu wypadków. Celem jest poprawa komfortu podróżowania i bezpieczeństwa. Realizacja tej inwestycji jest moż-

liwa dzięki wsparciu rządu oraz zaangażowaniu władz naszego województwa – mówi starosta Jarosław Sochacki.

– To bardzo dobra wiadomość, że marszałek naszego województwa przekazał ogromne środki z funduszy unijnych, wsparte o środki rządowe, na remont tak niebezpiecznego odcinka drogi wojewódzkiej Rypin-Stępowo, Stępowo-granica województwa. Ta tak długo oczekiwana inwestycja przebudowy

14-kilometrowego odcinka, wpłynie na poprawę bezpieczeństwa oraz poprawi komfort podróżującym mieszkańcom naszego miasta, powiatu i całej Polski – dodaje burmistrz Rypina Paweł Grzybowski.

W ramach przedsięwzięcia wymieniona zostanie konstrukcja drogi, przebudowane będą skrzyżowania z drogami powiatowymi i gminnymi, a przejścia dla pieszych zyskają oświetlenie. Dobudowane zostaną także zatoki

autobusowe, przystanki i dojścia do nich. Inwestycja będzie finansowana z budżetu samorządu województwa kujawsko-pomorskiego i pozyskanych funduszy rządowych.

– Dzięki zabezpieczeniu środków z różnych źródeł możemy zlecić jedno z ostatnich prac przy modernizacji drogi wojewódzkiej nr 563 łączącej Rypin z województwem mazowieckim – mówi marszałek Piotr Całbecki. – Na realizację inwestycji drogowych na tej

trasie wykorzystamy zarówno środki unijne z naszego Regionalnego Programu Operacyjnego jak i środki centralne.

Łączny koszt modernizacji to blisko 57 milionów złotych. Realizacja zadania zajmie około 3 lat, a drogę obejmie siedmioletnia gwarancja. Wybranym w przetargu wykonawcą została firma Strabag.

(AdWo), fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

Rypin

Żegnaj Lotos, witaj Orlen

Popularna wśród rypińskich kierowców stacja paliw Lotos zmienia szyld. Jej ponowne otwarcie planowane jest na grudzień.

Grupa Orlen rozpoczęła proces rebrandingu i włączania stacji paliw Lotos do swojej sieci sprzedaży. W ramach połączenia obu firm sieć należąca do płockiego koncernu w Polsce powiększy się do ponad 1900 stacji. Na rynkach zagranicznych osiągnie liczbę blisko 1300 obiektów.

– Dzięki połączeniu z Grupą Lotos nie tylko wchodzimy do grona największych sieci na Węgrzech i Słowacji, ale także umacniamy pozycję na polskim rynku. Zgodnie ze strategią do 2030 roku, chcemy tworzyć najnowocześniejszą w regionie sieć 3500 stacji paliw i znacząco roz-

budowywać sprzedaż pozapaliwową. Blisko 100 stacji Lotos, które do stycznia przyszłego roku włączymy do naszej sieci, będzie dostosowywane do naszych najwyższych standardów, tak żeby w pełni odpowiadać na oczekiwania klientów – mówi Daniel Obajtek, prezes zarządu PKN Orlen.

Na nowo włączonych do sieci stacjach pojawiła się już wizualizacja Orlen. Uruchomiono także systemy informatyczne umożliwiające dokonywanie płatności, korzystanie z kart flotowych, czy programu Vitay. W pozapaliwowej ofercie sprze-

dażowej docelowo wprowadzany będzie asortyment typowy dla stacji sieci z gastronomicznym formatem Stop Cafe.

Orlen rośnie w siłę

Prowadzone przez Grupę Orlen akwizycje stacji paliw wzmocnią pozycję konkurencyjną koncernu w Europie Środkowo-Wschodniej. W ramach realizacji środków zaradczych związanych z połączeniem z Grupą Lotos, płocki koncern pozyska od MOL 144 stacje paliw na Węgrzech oraz 41 stacji na Słowacji. Uzupełnią one istniejącą tam już sieć koncernu. Docelowo wszystkie stacje przejęte od MOL zostaną poddane rebrandingowi i będą funkcjonowały pod marką Orlen. Do 2030 roku Grupa Orlen będzie obecna z ofertą detaliczną na co najmniej 6 rynkach Europy Środkowo-Wschodniej z 3,5 tysiącem stacji. Udział stacji zagranicznych w całej sieci sprzedaży ma wzrosnąć z 37 proc. do 45 proc.

(PKN Orlen/AdWo)

Rypin

Wspólnie świętujemy niepodległość

Z okazji Narodowego Święta Niepodległości burmistrz Rypina Paweł Grzybowski zaprasza na bezpłatną projekcję filmu pt. „Orzeł. Ostatni patrol”, która odbędzie się 11 listopada br. o godz. 19.00 w Rypińskim Domu Kultury.

„Orzeł. Ostatni patrol” to spektakularna produkcja o legendarnym okręcie podwodnym ORP „Orzeł”, który w czasie II wojny światowej wślawił się bohaterскими czynami w starciach z niemiecką flotą. Film przedstawia trzymającą w napięciu

i owianą tajemnicą historię ostatniej misji jednostki.

– Serdecznie zapraszamy na seans. Wstęp wolny, liczba miejsc ograniczona – podaje Urząd Miasta Rypin.

(ak)

OGŁOSZENIE

KURCZAKI Z RUŻA

**SPRZEDAŻ
W TERMINIE**

**Zapraszamy
i życzymy
smacznego!**

**od 15.11.2022
do 22.11.2022**

**Burkicz
tel. 54 280 19 22
kom. 606 110 483**

Leśnicy dla Niepodległej

LASY PAŃSTWOWE ▶ „Lasy polskie wymagają szczególnej opieki, wymagają troskliwej ręki leśnika w czasie pokoju, mocnego ramienia w czasie wojny. Niech szumi las zdrowymi konarami swych drzew, służąc wiernie Rzeczypospolitej Polskiej zarówno podczas pokoju, jak i wojennej potrzebie” – gen. Franciszek Kleeberg, Dowódca Okręgu Korpusu Grodno.

Generał Kleeberg, wpisując te słowa do Przewodnika Gajowego wydanego pod red. ppłk. dypl. Jana Sokołowskiego w 1937 roku, dobrze wiedział, że lasy polskie niespełna 20 lat wcześniej były jeszcze w rękach zaborców, którzy prowadzili na ich obszarze grabieżczą gospodarkę. Miał świadomość, ile trzeba było włożyć wysiłku organizacyjnego, szkoleniowego, aby polskim lasom przywrócić należną im rolę w gospodarce narodowej. Generał wiedział też, jak ważny dla żołnierza jest las, zarówno w czasie ćwiczeń, jak i działań wojennych. Po zakończeniu I wojny światowej i powstaniu niepodległego państwa polskiego w jego granicach znalazły się lasy rządowe. Zaistniała pilna potrzeba ustanowienia jednolitego zarządzania zasobami leśnymi na obszarach trzech byłych zaborów.

Po 123 latach zaborów odrodziła się niepodległa Polska. Tę ważną dla całego kraju rocznicę obchodzimy z wielką radością, ale też z ogromną refleksją nad przebytą niełatwą drogą, którą przyszło pokonać Rzeczypospolitej do pamiętnego 11 listopada 1918 roku. Wiemy, co przyniosła nam druga wojna światowa, jak krętymi drogami przemierzaliśmy późniejsze półwiecze, ile trudu, cierpień i wyrzeczeń kosztował czas komunistycznego władztwa. Rodacy dali przykład po raz kolejny ofiarności, wręcz desperacji w dą-

żeniu do zrzucenia nieludzkiego jarzma. Wywalczyliśmy upragnioną wolność. Cały czas w tle historycznych wydarzeń byli obecni leśnicy. Z woli politycznej w II Rzeczypospolitej zrodziły się Lasy Państwowe, stanowiące jedną z najważniejszych podpór gospodarczych w Polsce. A potem, na wezwanie ojczyzny, pracownicy lasu bez wahania składali daninę krwi, stając w obronie niezwykłych praw narodu.

Leśnicy polscy to grupa społeczeństwa, która poniosła ogromne straty osobowe w latach II wojny światowej, gdyż jako ludzie zawodowo związani z lasem – miejscem tworzenia się i działania zbrojnych grup oporu – z punktu widzenia okupantów stanowili najmniej godne zaufania środowisko społeczeństwa polskiego.

Na ziemiach wcielonych do Rzeszy (Pomorze, Wielkopolska) Niemcy już jesienią 1939 roku przeprowadzili akcję eksterminacyjną wymierzoną głównie w polską inteligencję i przywódców, do których zaliczali się m.in. wyżsi funkcjonariusze Służby Leśnej, głównie nadleśniczowie. Ci z nich, którzy nie trafili przed plutony egzekucyjne, w najlepszym wypadku byli wysiedlani na teren Generalnej Guberni. Zaś leśnicowie i gajowi, którzy nie znaleźli się na listach proskrypcyjnych sporządzanych przez niemieckich sąsiadów (do natychmiastowego

rozstrzelania), byli degradowani do roli „pomocników leśnych”, gdyż Niemcom brakowało fachowych kadr i to stwarzało szanse na przeżycie wojny.

Okupant sowiecki był jeszcze bardziej brutalny i bezwzględny. Już z chwilą najazdu na wschodnie ziemie polskie we wrześniu 1939 roku wyżsi funkcjonariusze leśni (dyrektorzy, inspektorzy leśni, nadleśniczowie) byli rozstrzeliwani jako „polscy panowie” lub trafiali do więzień, a oficerowie rezerwy zmobilizowani wcześniej do Wojska Polskiego dzielili los jeńców Kozielska, Starobielska czy Ostaszkowa, którzy zostali zgładzeni w zbrodni katyńskiej wiosną 1940. Leśnicy polskich Kresów podobnie jak osadnicy wojskowi z punktu widzenia Rosji bolszewickiej stanowili największe zagrożenie w realizacji planów likwidacji Polski i narodu polskiego. To dlatego pierwsza wielka deportacja Polaków na Syberię, 10 lutego 1940 roku, objęła głównie pracowników leśnictwa i ich rodziny. Wywieziono wówczas na pewną śmierć kilkadziesiąt tysięcy ludzi, po których ślad i pamięć miały na zawsze zagaść. Wielu z nich nie przeżyło, niektórzy nie wrócili do ojczyzny.

Zasygnalizowane tu okoliczności wojny przewijają się w historiach 24 leśników opisanych w niniejszym drugim tomie publikacji „Leśnicy dla Niepodległej”. Mogły być opisane, gdyż nie powiodły

się zbrodnicze plany okupantów unicestwienia narodu. Udało się też dotrzeć do świadków tamtych tragicznych czasów, zdarzeń, przeżyć i ich wspomnień. Często w ostatniej chwili, bo świadkowie II wojny światowej to pokolenie odchodzące, część z autorów wspomnień nie doczekała nawet publikacji. Tym większa wdzięczność, że podjęli trud przekazania i pozostawienia nam i przyszłym pokoleniom prawdy, często jakże bolesnej, o losach własnych, rodziny i bliskich.

Czas wojny na szczęście nie wyczerpuje treści opisanych wspomnień i relacji. Części naszych bohaterów wbrew planom prześladowców było pisane przeżyć mroki prześladowań, represji, dyskryminacji. Przeżyły też ich dzieci, ich przekaz trafia do kolejnych pokoleń, chociaż z trudem i niepełny. Powojenne losy nie były łatwe, tym bardziej że Polska, zdradzona przez aliantów, pozostała na długie lata pod wpływem sowieckiej Rosji. Jest jednak budujące to, że ci umęczeni i ciężko doświadczeni przez przeciwności losu ludzie powracali do pracy w polskich lasach, odbudowywali życie zawodowe i rodzinne, dalej marzyli o Niepodległej i mają swój niezaprzeczalny wkład w jej odrodzenie.

Radykalne zmiany w strukturze własnościowej lasów jakie dokonały się po II wojnie światowej, umożliwiły objęcie racjonalną gospodarką leśną większej części lasów polskich i stały się ziszczeniem marzeń całych pokoleń leśników. Droga, która prowadziła do ukształtowania się obecnego obrazu PGL Lasy Państwowe, była długa i często najeżona przeciwnościami. Podstawowe przewartościowania prawne, które umożliwiły restrukturyzację stosunków własnościowych w leśnictwie, dokonały się na przestrzeni lat 1944-1950. Przejęcie lasów oraz zakładów drzewnych przez państwo dało podstawę do skupienia całokształtu spraw gospodarki leśnej i drzewnej w ramach jednego resortu, co było równoznaczne ze spełnieniem postulatów artykułowanych przez leśników w okresie międzywojennym. Leśnictwo polskie w okresie II wojny świa-

towej poniosło nie tylko poważne straty materialne, ale przede wszystkim ludzkie. Leśnicy byli jedną z grup zawodowych poddanych eksterminacji, zarówno przez okupanta hitlerowskiego jak i bolszewickiego.

„Naród, który traci pamięć, przestaje być Narodem – staje się jedynie zbiorem ludzi czasowo zajmujących dane terytorium”. To słowa Józefa Piłsudskiego, pamiętajmy o nich. Burzliwe dzieje niepodległej Polski, licznie obfitujące w dramatyczne zwroty akcji, podobnie było z historią Lasów Państwowych, bez małą równieśnika odrodzonej Rzeczypospolitej. Niczym w zwierciadle można obejrzeć polityczne losy państwa, a następnie ich odbicie w dziedzinie gospodarczej – w leśnictwie, będącym z zachowaniem proporcji zmiennych w czasie – jedną z ważniejszych podpór krajowej ekonomii. Przez to szczególne stulecie w tysiącletniej historii Polski ewaluowało całe państwo, zmieniała się jego geopolityczna pozycja. Odzyskiwało, a później traciło swą podmiotowość, by znowu cieszyć nas suwerennością. Zmieniała się też rola Lasów Państwowych, jedne funkcje lasu zyskiwały na znaczeniu, inne traciły. Produkcja drewna, choć zawsze była istotna, już przed ostatnią wojną przestała być uważana za jedną najważniejszą. Dziś doceniamy funkcje pozaprodukcyjne lasu, od których zależy bezpieczeństwo ekologiczne kraju. Kiedy więc zastanawiamy się nad przyszłością Polski suwerennej, miejmy na uwadze i tego rodzaju gwarancje naszego bezpieczeństwa, związane bezpośrednio z lasem.

W styczniu 2022 roku ukazał się drugi tom publikacji „Leśnicy dla Niepodległej” przygotowany przez Polskie Towarzystwo Leśne Oddział w Toruniu, we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Toruniu. Zawiera 24 biografie leśników, w zdecydowanej większości zawodowo związanych z lasami Kujaw i Pomorza. Jest to ogromny zbiór wiedzy o leśnikach, którzy bronili kraju i obywateli polskich nawet za cenę własnego życia.

(artykuł sponsorowany)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń
tel. 56 65 84 366, 56 65 84 300, tel. kom. 608 660 746
rdlp@torun.lasy.gov.pl

Strażacy z Giżynka z orlenowską dotacją

GMINA BRZUZE ➤ Zarząd Fundacji Orlen rozstrzygnął tegoroczną edycję programu Orlen dla Strażaków. Po analizie ponad 3300 wniosków darowiznę otrzymało 375 jednostek z całego kraju, w tym OSP Giżynek

O grant od Orlenu można było się starać wyłącznie na zakup każdego rodzaju sprzętu, np. przeciwpożarowego, medycznego, chemicznego, łącznościowego oraz na wyposażenie osobiste strażaków. Pula środków przeznaczonych na

darowizny wynosiła 3,292 mln. złotych. OSP Giżynek dostało dotację w wysokości 5 tysięcy złotych.

– Otrzymane środki przeznaczymy na kupno pompy pływającej – informują druhowie z Giżynka.

Powstała w 1958 roku OSP Giżynek w 1997 r. została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Jest w pełni wyszkoloną jednostką operacyjno-techniczną, gotową do natychmiastowej reakcji w obliczu za-

grożenia zdrowia, życia i mienia mieszkańców.

Program Orlen dla Strażaków realizuje Fundacja Orlen, która od prawie dwudziestu lat wspiera działania służące poprawie bezpieczeństwa lokalnych społeczno-

ści poprzez doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych. W tym roku, z terenu powiatu rypińskiego, oprócz OSP Giżynek dofinansowanie z fundacji otrzymały OSP Kotowy I OSP Godziszewy.

Tekst i fot. (jd)

Gmina Wąpielsk/Gmina Rypin

Złożyli się na remont

Na ukończeniu są prace przy remoncie odcinka drogi powiatowej nr 2205C z Długiego w gminie Wąpielsk do Rakowa w gminie Rypin.

W ramach zadania poszerzono jezdnię do 5,5 m. Wbudowano chodniki, powstały zjazdy do posesji i perony przystankowe. Przy przejściach dla pieszych zostaną zamontowane lampy hybrydowe. Do wykonania pozostało jeszcze oznakowanie pionowe i poziome drogi.

Na inwestycję Starostwo Powiatowe w Rypinie otrzymało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 2,4 mln. złotych. Na pozostałe 2,4 mln. złotych: powiat, który wyasygnował 60 procent potrzebnej kwoty oraz gminy Rypin i Wąpielsk z 40-

procentowym udziałem.

– Jakość dróg w naszym powiecie się poprawia, dzięki czemu bezpieczeństwo i komfort podróżowania mieszkańców zmienia się na lepsze – podkreśla starosta Jarosław Sochacki.

Tekst i fot. (jd)

Powiat

Droga po kawałku

W poprzednim tygodniu w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowym w Rypinie podpisano umowę na przebudowę pierwszego odcinka drogi powiatowej Wrocki – Pusta Dąbrówka – Radziki Duże.

Droga z Wrocki w gminie Gołub-Dobrzyń do Radzik Dużych w gminie Wąpielsk ma ponad 10 kilometrów. Ma być remontowana etapami. To właśnie na budowę pierwszego odcinka z Radzik Dużych do Kupna starosta Jarosław Sochacki i dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych Piotr Pawłowski podpisali umowę z wykonawcą – Marianem Tompalskim, właścicielem Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego Mar-Dar.

Koszt wykonania pierwszego etapu wynosi 1,6 mln. złotych, z czego 800 tys. Powiat Rypiński otrzymał od Lasów Państwowych

i 281 tys. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pozostałą kwotę ma dołożyć starostwo i Urząd Gminy Wąpielsk.

Za podaną wyżej kwotę ma być położona nowa nawierzchnia jezdni, będą umocnione pobocza, zbudowane lub przebudowane zjazdy do posesji, zrobione przepusty oraz będzie wykonane oznakowanie pionowe i poziome.

Prace przy remoncie odcinka Radziki Duże – Kupno mają się zakończyć jeszcze w tym roku, natomiast cała droga będzie zmodernizowana do 31 maja 2023 r.

(jd), fot. Powiat Rypiński

35 lat z pieśnią na ustach

RYPIN ▶ Były podziękowania, wyrazy uznania, brawa, nawet łza się w pewnym oku zakręciła, gdy w piątek 4 listopada obchodzono w Rypińskim Domu Kultury 35-lecie chóru Belcanto

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

Belcanto to 26 śpiewających pań i 7 panów. Jego wieloletnim kierownikiem artystycznym, dyrygentem i kompozytorem jest Stefan Dąbrowski. Formacji prezesa Barbara Górecka, śpiewająca w chorze 23 lata.

Nim ze sceny Rypińskiego Domu Kultury popłynęły pieśni skomponowane przez m.in. Carla Webera, Feliksa Nowowiejskiego, Stanisława Moniuszkę, Giuseppe Verdiego publiczność obejrzała

film autorstwa Wawrzyńca Turrowskiego o zbiorowym bohaterze wieczoru.

W drugiej części uroczystości dziękowano chórzystom za ich wkład w promocję miasta oraz uświetnianie swoimi występami uroczystości religijnych i patriotycznych.

– Jubileusz 35-lecia chóru Belcanto to idealny moment, aby złożyć państwu serdeczne gratulacje i wyrazy uznania za aktywną

działalność artystyczną na rzecz miasta i rypińskiej kultury. To właśnie państwo na przestrzeni 35 lat bezinteresownie angażują swój czas, talent wokalny i energię w oprawę licznych wydarzeń kulturalnych, patriotycznych i kościelnych nadając im wyjątkowy, uroczysty charakter – zwrócili się do członkiń i członków chóru Justyna Motylewska, dyrektorka RDK-u i burmistrz Paweł Grzybowski.

Barbara Górecka zaprosiła na scenę dr Józefa Pełczyńskiego – współtwórcę i byłego prezesa formacji.

– Pana sumienna praca i kompetencje zostały dostrzeżone i docenione na przestrzeni lat przez przyznanie wielu tytułów i odznaczeń, m.in. Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski, Złotego Krzyża Zasługi, Medalu Komisji Edukacji Narodowej. W dwutysięcznym roku rada

miasta przyznała panu tytuł „Zasłużonego dla miasta Rypina” – mówiła następczyni dr Pełczyńskiego.

Podniosłą atmosferę uroczystości rozbawił, jak to często bywa, Andrzej Szalkowski, dyrektor Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej, przy okazji wręczając prezesce chóru książkę pamiątkową i gęsie pióro, aby wielbiciele Belcanto mogli się do niej wpisać.

Tekst i fot. (jd)

Wsparcie klęskowe dla rodzin rolniczych

POWIAT ➤ Do 15 listopada ARiMR przyjmuje wnioski o przyznanie pomocy finansowej rodzinom, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w ich gospodarstwach rolnych w 2022 r. szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi

Dotychczas w ARiMR zarejestrowano ponad 26 tys. takich wniosków na kwotę 138 mln zł. O pomoc w związku z zagrożeniem utratą płynności finansowej w wyniku wystąpienia w gospodarstwie rolnym w 2022 r. szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi mogą ubiegać się rodziny rolnicze. W ich skład muszą wchodzić osoby pozostające w faktycznym

związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Co najmniej jeden z członków rodziny powinien prowadzić gospodarstwo rolne i mieć nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

W zależności od konkretnej sytuacji wśród niezbędnych doku-

mentów, które powinny stanowić załącznik do wniosku, wymienić należy: kopię protokołu zawierającego informacje o powierzchni upraw rolnych, na której powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2022 r. gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny; uwierzytelnione przez

członka rodziny ubiegającego się o pomoc wydruki protokołu i kalkulacji oszacowania strat powstałych w tym roku w wyniku suszy; zgodę współwłaścicieli gospodarstwa rolnego na ubieganie się o pomoc finansową, oczywiście w przypadku gdy jest ono przedmiotem współwłasności.

Wysokość pomocy

Pomoc finansowa dotyczy nie tylko suszy, ale też szkód spowodowanych gradem, ulewnym deszczem, huraganem, uderzeniem pioruna, powodzią czy osunięciem się ziemi. Na wsparcie wynoszące 5 tysięcy złotych mogą liczyć ci, u których szkody wynoszą nie więcej niż 30 proc. i nie mniej niż 1 proc. średniej rocznej produkcji rolnej. Wsparcie 10 tysięcy złotych przysługuje rolnikom, którym susza wyrządziła szkody wynoszące powyżej 30 proc. średniej rocznej produkcji rolnej. Gdy gospodarstwo poniosło straty i w wyniku suszy, i na skutek działania pozostałych niekorzystnych zjawisk atmosferycz-

nych, a ubiegający się o wsparcie jest w posiadaniu dwóch protokołów, z których wynika, że szkody w jednym przypadku wynoszą więcej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, a w drugim mniej, pomoc przyznaje się w wysokości odpowiadającej wyższej ze stawek.

Budżet programu wynosi 450 mln zł. Jeśli jednak ze złożonych wniosków będzie wynikało, że zapotrzebowanie przekracza tę kwotę, do obliczenia wysokości pomocy zostanie zastosowany współczynnik korygujący. Rolnicy mają czas na ubieganie się o to wsparcie do 15 listopada 2022 r. Dotychczas w ARiMR zarejestrowano ponad 26 tys. takich wniosków, a wynikająca z nich kwota to 138 mln zł. Dokumenty można złożyć bezpośrednio w placówce pocztowej bądź za pośrednictwem platformy ePUAP. O dochowaniu terminu decyduje data wpływu dokumentów do ARiMR.

(AdWo), Fot. archiwum

Powiat

Zapłacili za nawozy

Już niemal wszyscy rolnicy, którzy zostali zakwalifikowani do przyznania pomocy do zakupu nawozów mineralnych, otrzymali pieniądze

Do 20 października na konta bankowe 418 tys. gospodarzy trafiło 2,615 mld zł z tego tytułu. Wypłatę pieniędzy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozpoczęła 11 lipca 2022 r.

– Do 31 maja 2022 r. rolnicy mogli składać w biurach powiatowych ARiMR wnioski o dopłaty do nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez. Po ocenie 427 tys. złożonych wniosków do otrzymania wsparcia zakwalifikowano ponad 418 tys. rolników, a przyznana im kwota pomocy to 2,62 mld zł. Do 20 października 2022 r. przekazano 2,615 mld zł. Pieniądze trafiły na konta 418 tys. gospodarzy – informuje ARiMR.

Do obsłużenia zostały jeszcze wnioski, które wymagają

złożenia wyjaśnień. Im rolnicy szybciej to zrobią tym szybciej dostaną pieniądze. Niestety zdarza się też tak, że wysłane przez ARiMR pieniądze wracają do nas, ponieważ rachunek, który poda rolnik, i na który zostały przesłane środki został zamknięty. Prosimy zatem, aby gospodarze upewnili się, że ARiMR posiada aktualny numer rachunku bankowego. Jeżeli nie, zapraszamy do naszych biur powiatowych, gdzie należy zgłosić taką zmianę. Udzielane dofinansowanie ma zrekompenzować wyższe koszty zakupu nawozów nabytych między 1 września 2021 r. a 15 maja 2022 r.

O taką pomoc mógł ubiegać się rolnik, który złożył wniosek o przyznanie dopłat bezpośrednich za 2022 rok. Wysokość wsparcia wyliczano w oparciu

o dwustopniowy algorytm. Po pierwsze, pod uwagę brano określone stawki do hektara: 500 zł dla upraw rolnych (z wyłączeniem traw na gruntach ornych oraz łąk i pastwisk) i 250 zł w przypadku łąk i pastwisk oraz traw na gruntach ornych (z wyłączeniem powierzchni wspieranych w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego). Po drugie, obliczano różnicę w cenach nawozów między 1 września 2021 r. i 15 maja 2022 r., a tymi które obowiązywały od 1 września 2020 r. do 15 maja 2021 r. Po przemnożeniu wyniku przez liczbę ton nawozów zakupionych w pierwszym z wymienionych okresów wyliczano wysokość pomocy. Po porównaniu obydwu kwot wybierano tę mniejszą – jako właściwą stawkę dofinansowania.

(AdWo)

Powiat

Trwa wypłata zaliczek

Od 17 października ARiMR przekazuje na konta rolników zaliczki z tytułu dopłat bezpośrednich i płatności obszarowych z PROW za 2022 r.

Do 4 listopada wykonane zostały przelewy na kwotę ponad 9,6 mld zł. Realizacja zaliczek potrwa do końca listopada, natomiast 1 grudnia rozpocznie się przekazywanie pozostałych kwot płatności za 2022 r.

– W tegorocznej kampanii o dopłaty bezpośrednie ubiega się 1,265 mln rolników. Pula środków na ten cel to ok. 16,96 mld zł. Do 4 listopada 2022 r. w ramach zaliczek blisko milion beneficjentów otrzymało płatności bezpośrednie na ponad 8,15 mld zł, natomiast w ramach płatności obszarowych z PROW 2014-2020 na konta blisko 717 tys. gospodarzy przelano ponad 1,46 mld zł – informuje ARiMR.

Polscy rolnicy od 2019 r. otrzymują zaliczki na najwyższym do-

puszczonym w Unii Europejskiej poziomie. W przypadku dopłat bezpośrednich wynoszą one 70 proc., a w przypadku płatności obszarowych z PROW – 85 proc. należnych dopłat. Zaliczki będą wypłacane na poczet wszystkich płatności bezpośrednich oraz przejściowego wsparcia krajowego, po kontrolach administracyjnych i kontrolach na miejscu (wymóg zakończenia kontroli wynika z przepisów UE). Środki przekazywane będą wyłącznie na konta wskazane przez rolników we wnioskach o wpis do ewidencji producentów. Bardzo ważne jest zatem, by numery rachunków były aktualne. Jeżeli numer rachunku będzie nieaktywny, pieniądze wrócą do Agencji.

(AdWo)

Przełomowy dzień w życiu pierwszaków

GMINA BRZUZE ▶ W październiku i na początku listopada najmłodszy uczniowie składają ważną przysięgę. Czasami jej rota brzmi zbyt poważnie, a czasami w prosty i zrozumiały sposób nakreśla wartości jakimi powinni się kierować dzieci

W gminie Brzuze beztrudny czas dzieciństwa skończył się dla 48 małych obywateli, którzy w tym roku szkolnym rozpoczęli swoją drogę ku dorosłości. Na razie obowiązków nie mają zbyt wiele, ale pomału będzie ich przybywać. I tak aż do emerytury, a czasami dłużej. Na razie dzieci cieszą się ze zmiany statusu z przedszkolaka na ucznia i chętnie idą do szkoły. Pierwsze tygodnie to nie tylko nauka, ale też to, co najmłodszy bardzo lubią, czyli przygotowanie występów, którymi rozczału później swoich rodziców, dziadków, ciocię, wujków i pozostałych członków rodziny, jeśli ci znajdują czas, by przyjść i podziwiać.

Pierwszoklasiści w szkołach podstawowych w Ostrowitem, Radzinku, Trąbinie i Ugoszczu pod

okiem swoich wykonawców starannie przygotowali się do uroczystości pasowania na ucznia. Zaprezentowali swoje umiejętności recytatorskich, wokalnych i tanecz-

nych. Z powagą składali uroczyste przyrzeczenie m.in. wytrwałości w nauce oraz szacunku i życzliwości wobec bliźnich. Po ślubowaniu dyrektorzy szkół pasowali ich na

pełnoprawnych uczniów. Świadkami owych doniosłych chwil byli dumni rodzice, koledzy i koleżanki, nauczyciele oraz goście.

– To dla pierwszoklasistów

wyjatkowy dzień. Czekają ich fascynująca przygoda jaką jest zdobywanie wiedzy, udział w życiu szkoły, przekraczanie własnych barier. Od ich nauczycieli zależy, czy pokochają naukę, kim staną się w przyszłości, jak potoczą się ich zawodowe życie. Życzą nowo pasowanym uczniom, aby nauka stała się dla nich przyjemnością, a nie przykrym obowiązkiem – mówi wójt Jan Koprowski, który był na każdej z czterech uroczystości w szkołach w gminie Brzuze.

Po ślubowaniu wszystkie dzieci otrzymały upominki, dyplomy i medale. Były również okolicznościowe torty, a w Ostrowitem niespodzianka przygotowana przez rodziców.

Tekst i fot. (jd)

Skrwilno

Pasowani na ucznia oraz czytelnika

28 października 2022 r. odbyła się w szkole w Skrwilnie uroczystość pasowania na ucznia oraz włączenie pierwszoklasistów do grona czytelników szkolnej biblioteki.

Jest to szczególny dzień, który na długo pozostanie w pamięci każdego ucznia klasy

pierwszej. W tym dniu dzieci oficjalnie przyjęte zostały do grona uczniów szkoły. Podczas

uroczystości pierwszoklasiści pokazali, że potrafią pięknie śpiewać i recytować wiersze.

Najważniejszą częścią uroczystości, na którą wszyscy czekali, było ślubowanie oraz pasowanie wielkim ołówkiem przez dyrektorkę szkoły Joannę Tatkovską. Pierwszaki głośno i z przekonaniem przyrzekały być dobrymi i pilnymi uczniami oraz rzetelnie wypełniać swoje obowiązki, o czym przypominać im będą otrzymane dyplomy. Pasowanie na czytelnika to oficjalne przyjęcie najmłodszych uczniów do grona czytelników biblioteki szkolnej. Od teraz zaczyna się niesamowita, nie tylko szkolna, ale i czytelnicza przygoda dzieci, które mogą już same czytać.

Uczniowie otrzymali me-

dale, kuferki, książki „Pierwsze abecadło” z serii „Mała książka wielki człowiek”, dyplomy, zakładki do książek, a od swoich starszych kolegów i koleżanek słodkie upominki. Upominki dla uczniów przygotowała rada rodziców we współpracy z rodzicami pierwszoklasistów oraz Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodu i Sportu – Instytut Książki.

– Wszystkim pierwszoklasistom w tak ważnym dla nich dniu życzymy wielu sukcesów na nowej drodze obowiązków szkolnych – podsumowują nauczyciele ZS w Skrwilnie.

(ak), fot. nadesłane

Szkoła w Kowalkach pamięta

GMINA RYPIN ➤ Już po raz czwarty Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach włączyła się w akcję MEiN pod nazwą „Szkoła Pamięta”

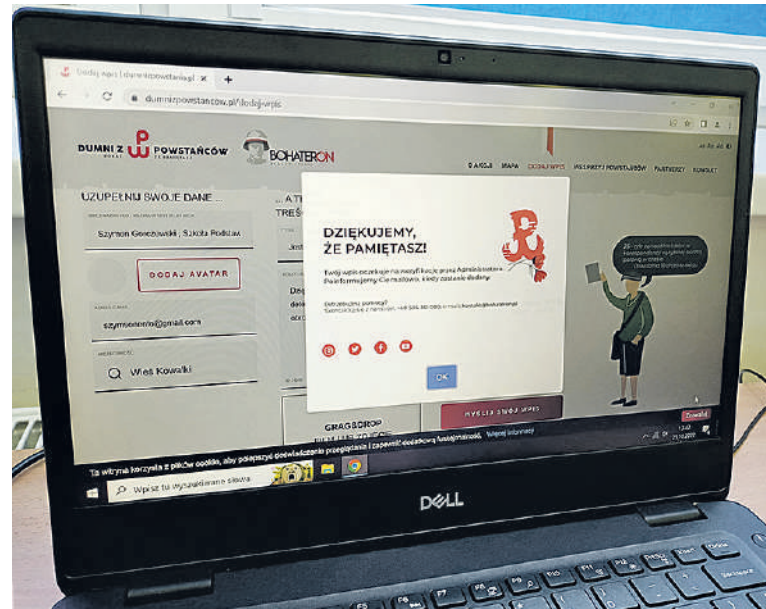
W ostatnim tygodniu października każda z klas, od I do VIII, podejmowała swoje własne, autorskie inicjatywy. Uczniowie edukacji wczesnoszkolnej przygotowali prace plastyczne pod hasłem „Pamiętamy o bliskich – Znicz Pamięci”. Czwartoklasiści audycję radiową, w której przypomnieli historię miejsc pamięci w Raku, Rusinowie i Domu Kaźni w Rypinie. Uczniowie klas

V i VI włączyli się do VII edycji projektu „BohaterON w Twojej Szkole. Włącz historię!” Jest to ogólnopolska kampania o tematyce historycznej, mająca na celu upamiętnienie i uhonorowanie uczestników powstania warszawskiego oraz promocję historii Polski XX wieku.

Uczniowie nie tylko zapoznali się z wydarzeniami sprzed 78 lat, ale również korzystając z portalu

www.dumnizpowstania.pl, dodali wirtualne wpisy symbolizujące dowód uznania, pamięci i dumy z powstańców warszawskich. Siódmoklasiści z kolei odbyli lekcję historii pod tytułem „Znany, nieznany, ale o nim pamiętamy!”, w trakcie której przybliżali sylwetki osób ze swojego regionu.

– 30 października doszło do zwieńczenia akcji „Szkoła Pamięta”. Przedstawiciele Młodzieżowej

i Dziecięcej Drużyny Pożarniczej w Kowalkach im. druha Zygmunta Słomińskiego i Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalkach zapalili znicze pamięci na ponad 40 grobach strażaków i nauczycieli pochowanych na cmentarzach parafialnym i komunalnym w Rypinie oraz na cmentarzu w Sadłowie – mówi dyrektor szkoły w Kowalkach druha Beata Nejno, która dzie-

kuje prezesowi Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalkach druhowi Rafałowi Orędownskiemu, wiceprezesowi druhowi Mateuszowi Orędownskiemu, druhom i druhom Paulinie Marynowskiej, Klaudii Fodrowskiej, Przemysławowi Wiśniewskiemu i Piotrowi Orędownskiemu za zaproszenie do wspólnej inicjatywy.

(ak), fot. nadesłane

Świat kontra odór

CIEKAWOSTKA ▶ W dzisiejszym świecie pełnym perfum i dezodorantów zapach potu uznawany jest za coś brudnego. Ludzie od tysiącleci zmagali się z tym nieprzyjemnym zapachem, ale udawało się to tylko nielicznym

W starożytnym Egipcie miksturą, która zapewniała uwolnienie od nieprzyjemnego zapachu była mieszanina jaj ostryg, sproszkowanej skorupy żółwia i orzechów. Po wymieszaniu z olejem specyfik wcierano w ciało. Do zabicia zapachu potu stosowano również rośliny: kardamon, cynamon, trawę cytrynową, mirrę i różę. Egipcjanie stosowali również coś w stylu zawieszek zapachowych używanych obecnie w samochodach. Nosili specjalne flakoniki wypełnione ziołami na szyi.

Starożytni Rzymianie cenili sobie higienę. Kąpali się codziennie w publicznych łaźniach. Był to również obowiązek religijny. Perfumy sprowadzali z bliskiego wschodu. Były to jednak wyroby luksusowe. Biedniejsi musieli zadowalać się antyperspirantami wyrabianymi z piżma jelenia. W piątym wieku perfumowanie osiągnąć miało szczyt popularności. Każdy chodził po ulicy, emanując dookoła zapachem jaśminów, róży czy też sproszkowanego bursztynu. Miało to swoje minusy, ponieważ podczas zgromadzeń, np. mszy zapach był nie do wytrzymania. Już pisma ówczesnych biskupów wspominają o nadmiernym perfumowaniu się wiernych.

Dlaczego popularność perfum wzrosła? Miało to związek

z chrześcijaństwem. Wcześni chrześcijanie chcieli odrzucić wszystko co pogańskie, więc i kąpiele. Częste mycie się uważano za grzech próżności. Aby więc zabić zapach wielotygodniowego potu, stosowano perfumy. Kto wie, co było gorsze.

Nawet wykąpanie się niewiele zmieniało, ponieważ europejskie mydła wyrabiano ze zwierzęcego tłuszczu i były niezbyt miłe w sferze zapachowej. Przełom przyniósł wiek XII, gdy chemicy odkryli metodę destylacji. Dzięki temu można było łączyć ze sobą zapachy i tworzyć pierwsze perfumy z prawdziwego zdarzenia. Pionierką perfum była córka Władysława Łokietka – Elżbieta. Była królową Węgier i to ona wprowadziła na rynek tzw. wodę węgierską, czyli pierwszy perfum. Wciąż jednak niepopularny był najlepszy sposób na pozbycie się zapachu potu – kąpiele. Nawet w XV i XVI wieku ówczesni myśliciele zwracali uwagę na to, że woda może rozmiękczać skórę i ułatwiać złu i chorobom przedostanie się przez nią. Średniowieczni możni stosowali więc wybiegi. Nacierali ciała olejkami, owijali się szczelnie warstwami ubrań, a aby pozbyć się przykrego zapachu z ust żuli zioła.

Niestety rozmaite wybiegi dawały skromne rezultaty. Nawet na najpiękniejszym

i wytwornym dworze we francuskim Wersalu narzekano na nieznosny smród. Brakowało łaźni, a nawet toalet. Arystokraci załatwiali więc swoje potrzeby do nocników znoszonych przez służbę raz w tygodniu. Jeśli kogoś przypiliła potrzeba, korzystał także z zakątków wielkiego parku.

Królowa brytyjska Elżbieta uznawała się za prekursorkę higieny, z dumą obwieszczając, że kąpie się raz w miesiącu. Jej ojciec Henryk VIII mył się rzadziej, a pod koniec życia dolegała mu ropiejąca rana. Smród był podobno tak mocny, że króla szło wyczuć z odległości trzech komnat. Przełomem we Francji była rewolucja 1789 roku. Ludzie zaczęli wdziwać na siebie lżejsze, przewiewne stroje. Zaczęli również częściej kąpać się. Kiedy do Europy dotarły kolejne epidemie cholery, ludzie byli świadomi ważności higieny. Zaczęły więc powstawać wodociągi i sieci kanalizacyjne.

Wkład w światową higienę miał także nowy świat, czyli USA. To tam w XIX wieku opatentowano szczoteczkę do zębów i prysznic. Na początku XX wieku pojawiła się firma Rexona, obecna na rynku do dziś. To ona wprowadziła na rynek dezodoranty. Firmę założyło małżeństwo australijskich aptekarzy. Mimo wszystko na ulicach wciąż dominował smród. Nic dziwnego. W 1900 roku w Nowym Jorku na ulicach pojawiał się codziennie 200 tys. koni. Produkowały 2,5 mln kg odchodów. Odchody te były następnie spychane do krawężników, niczym obecnie śnieg.

Współczesne formy antyperspirantów powstały podczas II wojny światowej. Opatentował je Jules Monternier w 1941 roku. Swoją produkt nazwał mianem Stopette. W latach 60. pojawiły się pierwsze antyperspiranty kulkowe. Ich wynalazcą była Helen Barnett Diserens. Kobieta zainspirowała się innym ówczesnym wynalazkiem, czyli długopisem. Tu także tusz jest aplikowany przy pomocy obracającej się kulki. Walka z odorem będzie trwała nadal, chociaż jego całkowite wyeliminowanie jest raczej niemożliwe.

(pw)

XX wiek

Na zachód

W 1952 roku niektórzy chłopci z lipnowskiego skorzystaliby z okazji przesiedlenia się na zachód Polski.

Po II wojnie światowej trudno było znaleźć wielu chętnych na osiedlenie się na ziemiach odzyskanych. Oczywiście przesiedlano tam tzw. repatriantów z kresów II Rzeczypospolitej, ale wciąż popyt na osadników był wielki. W 1952 roku rząd ogłosił wprowadzenie akcji osiedleńczej. Ludzie bali się osiedlać na zachodzie kraju, ponieważ w 1952 roku nie było pewne, że Niemcy kiedyś nie wrócą po swoje i nie wyrzucą ponownie Polaków. Aby zachęcić drobnych rolników, rząd wprowadził akcję osiedleńczą i kusił bonusami.

Każdy kto zdecydował się na przeniesienie, mógł liczyć na gospodarstwo rolne przejęte po Niemcach. Drugą opcją było skierowanie rodzin do pracy w nowo powstających na ziemiach odzyskanych PGR-ach, czyli Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Cały dobytek przesiedleńców był przewożony na nowe miejsce na koszt państwa. Wśród chętnych na nowe życie byli także rolnicy z lipnowskiego.

(pw)

XX wiek

Świńska kontraktacja

W okresie PRL państwu zależało na kontroli tego, co dzieje się na rynkach. Jednym z kluczowych był rynek wieprzowiny. Stosowano tu umowy kontraktacyjne. W latach 50. powiat lipnowski należał do wyróżniających się pod tym względem.

Rolnik mógł podpisać umowę na kontraktację tuczników. System ruszył w 1952 roku i był wprowadzony w całym kraju. Od razu wielkie ilości trzody chlewnej zaczęto kontaktować w województwie bydgoskim. Jednym z przodowników był chłop ze wsi Kisielewo w lipnowskim – Gołębiowski. Jako jeden z pierwszych zakontraktował dostawę 26 tuczników. Za jego przykładem w gromadzie, w której mieszkał, mieli pójść sąsiedzi.

W powiecie planowany poziom kontraktacji przekro-

Jednym z pierwszych przesiedleńców był Z. Tarnowski ze wsi Rozstrzałowo w powiecie lipnowskim. Jest to mała osada w obecnej gminie Czernikowo. Zachowała się nawet jego wypowiedź z tego okresu:

– W naszej gromadzie mamy słabe ziemie. Tu ziemia jest dobra i lepsze są tu budynki. Można tu o wiele lepiej żyć. Na pewno wielu będzie chętnych do wyjazdu, tym bardziej, że Państwo daje osiedleńcom wszechstronną pomoc.

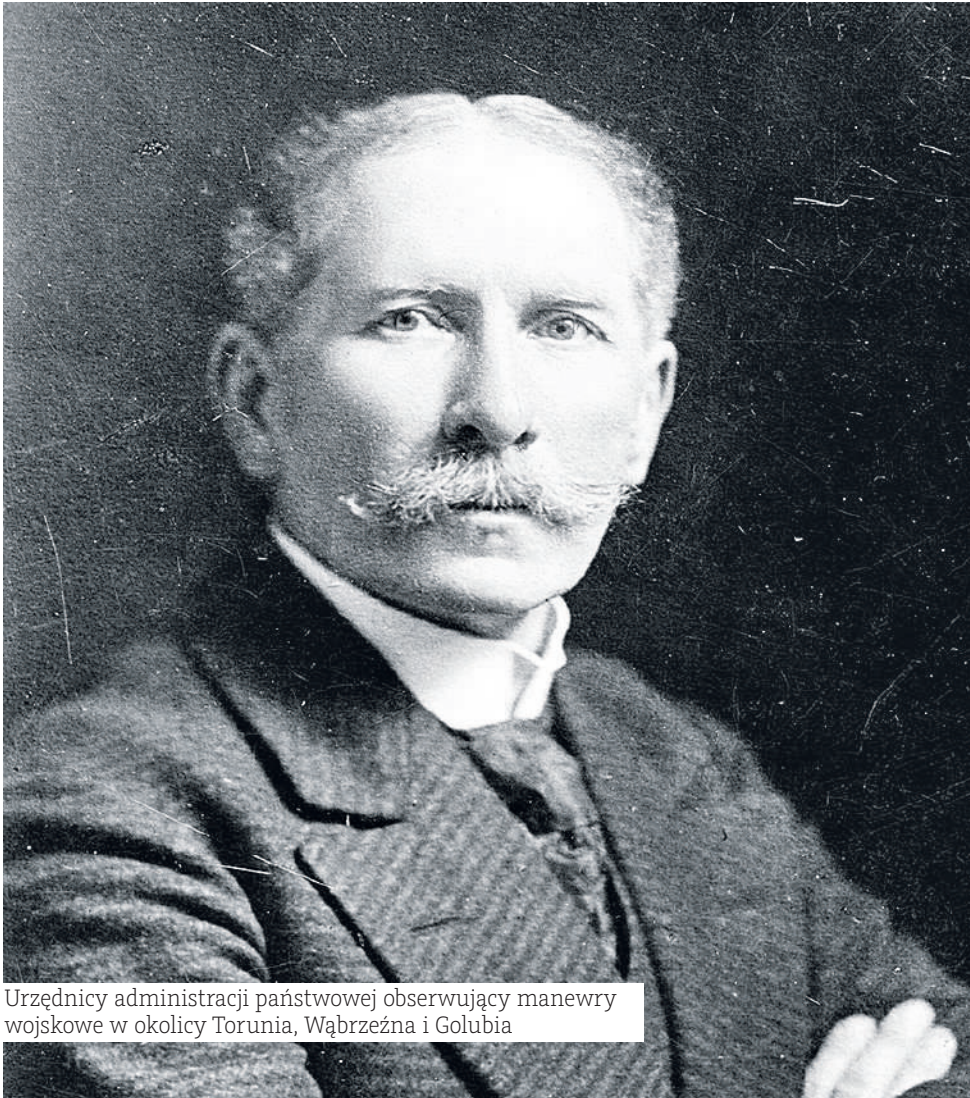
Oczywiście wypowiedź była na potrzeby propagandy, ale nie dało się ukryć, że stan rolnictwa i zabudowy na ziemiach odzyskanych był lepszy niż na ziemiach tzw. byłej Kongresówki. Osiedleńców kusili również dodatki – umarzalne pożyczki na zakup konia lub krowy oraz pierwszeństwo w zakupie nasion na siew. Na nowym gospodarstwie przez rok było się zwolnionym z podatków.

(pw)

(pw)

Polska administracja

XX WIEK ▶ Z okazji Święta Niepodległości przybliżamy historię powstania polskiej administracji państwowej na Pomorzu w pierwszych latach II Rzeczypospolitej. Przypominamy także historię pierwszego pomorskiego wojewody z tego okresu – Stefana Łaszewskiego

Urzednicy administracji państwowej obserwujący manewry wojskowe w okolicy Torunia, Wąbrzeźna i Golubia

Do najważniejszych zadań Stefana Łaszewskiego, powołanego w końcu października 1919 roku na stanowisko wojewody pomorskiego, należało zatrudnienie urzędników zapewniających skuteczne funkcjonowanie urzędu. Na Pomorzu nie było to proste z uwagi na brak miejscowej inteligencji. Wykształconych prawników było niewiele.

Pewnym wyjściem z tej sytuacji było tymczasowe po-

zostawienie urzędników niemieckich oraz poszukiwanie odpowiednich kandydatów w innych dzielnicach Polski. Przed przejęciem władzy nie udało się skompletować kadr urzędu. W większości zatrudniono osoby nieprzygotowane, nieobeznane z prawem i funkcjonowaniem administracji państwowej. W grudniu 1919 roku Stanisław Tempelski został mianowany zastępcą wojewody. W styczniu 1920 roku na

Polskę. Na mocy układu polsko-niemieckiego z 9 listopada 1919 roku urzędnicy niemieccy mieli pozostać na swych stanowiskach przez dwa miesiące. Władze polskie dążyły do obsadzenia swoimi funkcjonariuszami przede wszystkim urzędów o charakterze politycznym, takich jak starostwa. Powołano w nich starostów komisarycznych. Powolne tempo polszczenia oraz sposób funk-

cjonowania niedoświadczonych urzędników powodował wiele zastrzeżeń mieszkańców, szczególnie na terenach przygranicznych. Działo się tak w powiecie działowskim, tczewskim i na Kaszubach. Kłopoty z funkcjonowaniem administracji państwowej w pierwszych miesiącach niepodległości spowodowały interpelacje posłów oraz powołanie Komisji Pomorskiej Sejmu Ustawodawczego, która naocznie miała zapoznać się z sytuacją.

W i ę k - szość władz i urzędów na Pomorzu kontynuowało swą działalność po przejęciu Pomorza przez

Utworzenie polskiej administracji skarbowej w województwie pomorskim było niezwykle ważnym i jednocześnie bardzo trudnym zadaniem dla sprawnego funkcjonowania państwa. Brakowało wykwalifikowanych urzędników, odpowiednich lokalni, przepisów podatkowych. Trudności potęgowała konieczność dostosowania pruskiego systemu podatkowego do nowych zasad obowiązujących w całym kraju. Należało przede wszystkim utworzyć wojewódzkie struktury władz skarbowych. Na Pomorzu początkowo funkcjonowały dwa urzędy administracji skarbowej: Wydział I Podatków Bezpośrednich, na którego czele stanął Karol Mohr, niemiecki urzędnik Rejencji Bydgoskiej i Pomorska Dyrekcja Cei w Grudziądzu. Zostały one połączone z dniem 1 paździer-

nika 1920 roku w Pomorską Izbę Skarbową, na której czele stanął Stanisław Obrzud. Urzędnicy w większości pochodzili z innych dzielnic, przede wszystkim z Galicji.

Miejscowi obejmowali posady niższych funkcjonariuszy, np. administracji celnej.

Uchwalenie Konstytucji RP 17 marca 1921 roku kończyło okres tymczasowości w administracji państwowej. Ustawa zasadnicza dała podstawy do ujednolicenia prawa i unifikacji systemu administracyjnego kraju. Konstytucja w art. 66 określała, że administracja ma kierować się zasadą dekoncentracji, a zarazem zespolenia pod jednym kierownictwem oraz udziałem obywateli w wykonywaniu zadań urzędów. Ustawa z 17 lutego 1922 o państwowej służbie cywilnej wprowadziła jednolite zasady polityki kadrowej państwa. Uporządkowanie kadr było związane ze stabilizacją struktur systemu administracyjnego i określeniem ilości etatów w poszczególnych urzędach. W styczniu 1924 roku powołano Nadzwyczajnego Komisarza Oszczędności, a w grudniu tego roku Okręgowe Komisje Oszczędności, które w ramach polityki oszczędności państwa racjonalizowały strukturę zatrudnienia urzędników. Duży udział w stabilizacji i integracji kadr miał wojewoda pomorski dr Stanisław Wachowiak i jego naczelnicy wydziałów – Stanisław Celichowski, Walerian Zapala i Roman Kwiatkowski.

Opr. Szyw
Źródło: Archiwum Państwowe w Bydgoszczy
Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Urzednicy administracji państwowej obserwujący manewry wojskowe w okolicy Torunia, Wąbrzeźna i Golubia

Stefan Łaszewski

Urodził się 8 stycznia 1862 w Brąchnówku koło Chełmży. Studiował prawo na uniwersytetach we Wrocławiu, Berlinie i Lipsku. Od 1892 roku prowadził kancelarię adwokacką w Grudziądzu, gdzie był działaczem polskich organizacji. W 1911 roku został deputowanym do niemieckiego parlamentu – Reichstagu. Został wybrany posłem z okręgu kartusko-pucko-wejherowskiego. W parlamencie był członkiem Koła Polskiego, a w latach 1917-1918 wiceprezes Koła Polskiego. Należał do Związku Ludowo-Narodowego. W latach 1919-1920 piastował stanowisko pierwszego w historii II RP wojewody pomorskiego z siedzibą w Toruniu. Później, od 1922 roku, był jednym z prezesów Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Zmarł 20 marca 1924 roku w Warszawie. Został pochowany na cmentarzu parafialnym w Pelplinie. W Toruniu jego pamięć uczczono wzniesieniem obelisku.

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU RYPIŃSKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Auto-Moto

Autokasacja/demontaż

Absolutnie auta kupię w całości, rozbite lub na złom, odbiór lawetą, tel. 887-813-007

Nieruchomości

Domy

Sprzedam dom w zabudowie szeregowej w Wąbrzeźnie. Tel. 506 141 913

Działki

Sprzedam działkę budowlaną w ścisłym centrum Wąbrzeźna wraz z projektem budynku i pozwoleniem na budowę. Tel. 506 141 913

Działki/ Place

Posiadam do wynajęcia Plac manewrowy, przygotowany do szkolenia kierowców kategorii "B", w Rypinie, przy ul. Koszarowa 27, Tel. 607-568-972 - Właściciel, cena do uzgodnienia, zapraszam

Rolnictwo

Inne

Sprzedam żyto i owies Tel. 883-678-823

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Strażacka 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 37 37
tel. 54 280 91 53
numer alarmowy 998 lub 112

Komenda Powiatowa Policji
ul. Piłsudskiego 19
87-500 Rypin
tel. 54 230 82 00, 54 230 82 05
numer alarmowy 997 lub 112

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 00

Starostwo Powiatowe w Rypinie
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 33

Urząd Skarbowy w Rypinie
ul. Dojazdowa 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 92 10

Urząd Gminy Rogowo
Rogowo 51
87-515 Rogowo
tel. 54 280 16 22

Urząd Gminy w Brzuzem
Brzuz 62
tel. 54 270 11 23/38
tel. 54 280 09 06

Urząd Gminy w Skrwilnie
ul. Rypińska 7
tel. 54 270 00 12

Urząd Gminy
w Wąpielsku
Wąpielsk 20
tel. 56 493 83 21

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Nowy Rynek 5
87-500 Rypin
tel. 54 280 01 55

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Nowy Rynek 14
87-500 Rypin
tel. 54 280 21 44

PKS Dworzec Autobusowy
ul. Dworcowa 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 73

Powiatowa Stacja
Sanitarно-Epidemiologiczna
w Rypinie
ul. Warszawska 38a
tel. 22 250 01 15

Kultura i rekreacja

Rypiński Dom Kultury
Warszawska 8
tel. 54 280 21 56

Rypińskie Centrum Sportu
ul. Dworcowa 11
tel. 54 233 9742

Miejsko-Powiatowa
Biblioteka Publiczna w Rypinie
Warszawska 20
tel. 54 280 21 42

Oświata

Zespół Szkół nr 1
im. ks. Czesława Lissowskiego
w Rypinie
ul. Kościuszki 51
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 20 65

Zespół Szkół nr 2
im. Unii Europejskiej
w Rypinie
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 31 61

Zespół Szkół nr 3
im. Bogdana Chelmskiego w Rypinie
ul. Nowy Rynek 20
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 05

Zespół Szkół nr 4
im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu
ul. Nadróż 1
87-515 Rogowo
tel. 54 270 31 12

Zespół Szkół nr 5
im. ks. Jana
Twardowskiego w Rypinie
ul. Młyńska 12
87-500 Rypin
tel. 54 280 36 42

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna
ul. Dworcowa 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 50 48

Dom Dziecka
im. Janusza Korczaka w Rypinie
ul. Mławska 54
87-500 Rypin
tel. 54 280 30 55

Dom Pomocy Społecznej
„KOMBATANT” w Ugoszczu
Ugoszcz 30
87-522 Ostrowite
tel./fax: 54 270 11 33

Powiatowe Centrum
Obsługi Oświaty
ul. Warszawska 38
87-500 Rypin
tel. 54 280 39 22

Chatka Puchatka.
Punkt przedszkolny.
Pankowska J.
ul. Jana Pawła II 11
87-500 Rypin
kom. 501 024 694

Przedszkole Niezapominajka
ul. Gustawa Sommera 16
87-501 Rypin
tel. 54 280 35 16

Przedszkole nr 1
ul. Młyńska 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 57 97

Przedszkole Miejskie nr 2
ul. Wojska Polskiego 11
87-500 Rypin
tel. 54 280 31 32

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Rypinie
ul. Warszawska 38 A
87-500 Rypin
tel./fax: 54 280 36 41

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Warszawska 40
87-500 Rypin
tel. 54 280 96 51

Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Rypinie
ul. Lipnowska 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 22 79

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd
Dróg Powiatowych
ul. Strażacka 1
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 04

Przedsiębiorstwo Komunalne
„Komes” Sp. z o.o.
ul. Elizy Orzeszkowej 4
87-500 Rypin
tel. 54 280 24 62

Miejskie Przedsiębiorstwo
Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
ul. Mikołaja Reja
87-500 Rypin
tel. 54 280 34 32

Zdrowie

Szpital Powiatowy
w Rypinie
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin
tel. 54 230 87 00

Pod Gryfem.
Apteka Spółki Eskulap
ul. Mławska 30
87-500 Rypin
tel. 54 280 59 94

Przy Przychodni. Apteka
ul. Księdza Lissowskiego 10
87-500 Rypin
tel. 54 280 40 62

DOZ Apteka
dbam o zdrowie Remedium
ul. Koszarowa 3
87-500 Rypin
tel. 54 280 35 97

DOZ Apteka dbam
o zdrowie
ul. Warszawska 14
87-500 Rypin
kom. 800 110 110

Apteka Społeczna
na Mławskiej
Grupa Nowa Farmacja
ul. Mławska 1E
87-500 Rypin
tel. 54 236 66 88

Pod Orłem. Apteka
Spółki Eskulap
ul. Kilińskiego 7
87-500 Rypin
tel. 54 280 20 44

Pod Eskulapem s.c. Apteka.
Wieczorek B.,
Zwierzynska I.
ul. Ogrodowa 36
87-500 Rypin

Apteka „Przy Szpitalu”
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

Chcą być dumą swojej szkoły

GMINA RYPIN ➤ 26 października 2022 r. 24 pierwszoklasistów z Kowalk, złożyło ślubowanie. Od tego dnia są pełnoprawnymi uczniami

Jakub, Maria, Ksawery, Gabriela, Tymon, Michał, Jakub, Kinga, Zuzanna, Natalia, Antoni, Kornelia, Ksawery, Michał, Inga, Maksymilian, Liliana, Alicja, Szymon, Kornelia, Jagoda, Ksawery, Hanna, Zuzanna zostali pasowa-

ni na uczniów szkoły. Wychowawcą klasy jest Anna Katarzyna Gadomska.

Dzieci przygotowały fantastyczną część artystyczną, a rodzice słodki poczęstunek. Najbardziej podniosłem i wzru-

sającym momentem uroczystości było odśpiewanie przez uczniów klasy I dwóch zwrotek hymnu państwowego a cappella. W wydarzeniu brali udział wójt gminy Rypin Janusz Tyburski, inspektor ds. oświaty w gminie

Rypin Mateusz Krajewski i sołtys wsi Kowalki Renata Kopaczewska.

Ślubowanie pierwszaki złożyły, wypowiadając następujące słowa przysięgi: „Zaprzysiężę się z książkami, dumą swojej szkoły

być, ze wszystkimi pierwszaki ślubujemy dziś! Uczniem być - to ważna sprawa i otwierać wiedzy drzwi. Uczyć się, by świat poznawać, ślubujemy dziś!”

(ak), fot. nadesłane

OGŁOSZENIE

TYGODNIK REGIONU
RYPIŃSKIEGO

CRY

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 4500 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

REGION PÓŁNOC
STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
GMIN DOBRZYŃSKICH REGION PÓŁNOC

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Firma - Usługi Minikoparką Krzysztof Darmofalski realizuje projekt objęty grantem pt. „Wzmocnienie konkurencyjności firmy **USŁUGI MINIKOPARKĄ KRZYSZTOF DARMOFALSKI** poprzez zakup wyposażenia niezbędnego do rozszerzenia prowadzonej działalności o kompleksowe przygotowanie terenu, świadczenie nowej usługi minikoparką, usługi hydrauliczne jak również wypożyczanie sprzętu budowlanego i ogrodniczego”, na który pozyskała środki finansowe w ramach projektu grantowego „Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ” pt. „Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarze objętym LSR poprzez wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw”.

**Zapraszamy do współpracy! Krzysztof Darmofalski,
Sadłowo 60A, 87-500 Rypin, tel. 728 642 070**

Chorobowe tylko na wniosek

REGION ▶ Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wypłaca zasiłku chorobowego z urzędu. Potrzebny jest wniosek

Wystawione elektroniczne zwolnienie lekarskie automatycznie trafia do ZUS, na profil PUE ZUS pracodawcy i ubezpieczonego. Aby otrzymać zasiłek chorobowy, trzeba złożyć wniosek o jego wypłatę.

– Osoby prowadzące działalność gospodarczą, osoby z nimi współpracujące, duchowni, a także osoby po ustaniu zatrudnienia wniosek o chorobowe składają bezpośrednio do ZUS. W przypadku pracowników, którym ZUS, a nie płatnik składki wypłaca zasiłek chorobowy, wniosek składa pracodawca czy zleceniodawca – informuje

– Osoby prowadzące działalność gospodarczą, osoby z nimi współpracujące, duchowni, a także osoby po ustaniu zatrudnienia wniosek o chorobowe składają bezpośrednio do ZUS. W przypadku pracowników, którym ZUS, a nie płatnik składki wypłaca zasiłek chorobowy, wniosek składa pracodawca czy zleceniodawca – informuje

Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Wniosek o zasiłek chorobowy można złożyć osobiście w placówce ZUS, wysłać go pocztą lub przesłać elektronicznie przez PUE ZUS.

Aby ZUS mógł wypłacić zasiłek chorobowy pracodawca, który nie jest płatnikiem zasiłków, czyli taki który zgłasza do ubezpieczenia chorobowego nie więcej niż 20 ubezpieczonych powinien w ciągu 7 dni od otrzymania e-ZLA przekazać do ZUS odpowiednie zaświadczenie. W przypadku pracownika jest to druk Z-3, a w przypadku ubezpieczonych innych niż pracownik, np. zleceniobiorców – druk Z-3a. W przypadku kolejnego e-ZLA za okres nieprzerwanej niezdolności do pracy, zaświadczenie płatnika składek Z-3 pracodawca wypełnia w ograniczonym zakresie.

Może też w tym celu skorzystać z zaświadczenia ZAS-12.

Jeśli natomiast niezdolność do pracy z powodu choroby przypada po ustaniu zatrudnienia to konieczne jest jeszcze złożenie wniosku na druku ZAS-53. W przypadku otrzymania pierwszego e-ZLA, które obejmuje okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia, należy do wniosku dołączyć oświadczenie na druku Z-10.

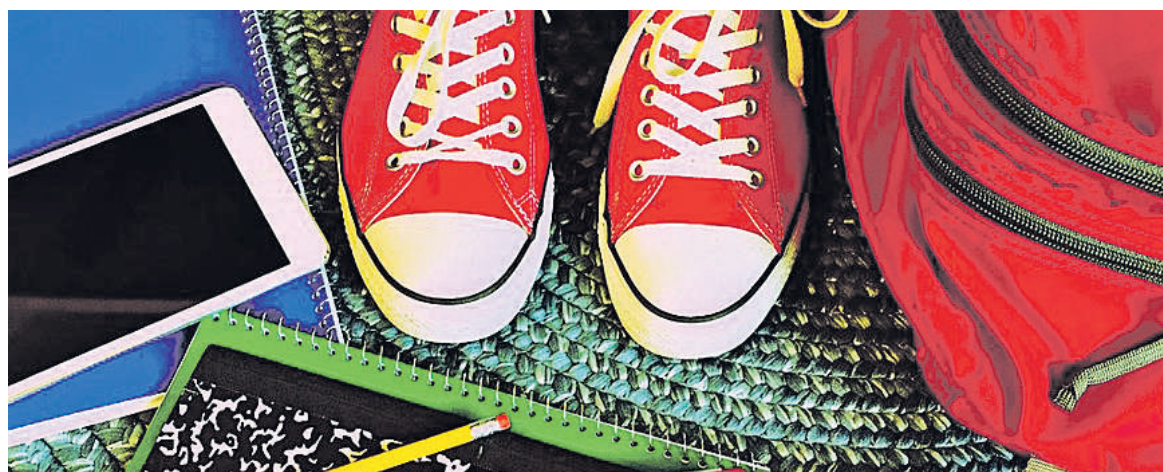
Z kolei osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, osoby z nimi współpracujące oraz osoby duchowne wniosek o chorobowe składają bezpośrednio do ZUS na druku Z-3b lub ZAS-53. Wniosek należy złożyć jak najszybciej. Roszczenie o zasiłek chorobowy przedawnia się po 6 miesiącach od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje.

(red),
fot. ZUS

Region

Ostatnie 3 tygodnie na 300 plus

Świadczenie 300 plus z programu „Dobry Start” przyznano dla niemal 4,5 mln uczniów. Na konta rodziców i opiekunów trafiło ponad 1,3 mld zł. W województwie kujawsko-pomorskim ZUS wypłacił 72,3 mln zł na prawie 241 tys. dzieci. Termin na złożenie wniosku o 300 plus upływa 30 listopada.

Jeśli ktoś jeszcze nie złożył wniosku o 300 plus, to nic straconego, ma na to jeszcze trochę czasu. Wnioski można składać do końca listopada wyłącznie elektronicznie przez: PUE ZUS, portal Emp@tia lub bankowość elektroniczną. – Złożenie wniosku po tej dacie będzie możliwe tylko w sytuacji, gdy dziecko powyżej 20. roku życia uzyska orzeczenie o niepełnosprawności po 30 listopada – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

– W niektórych sytuacjach

o pieniądze może wystąpić sam uczeń. W swoim imieniu wniosek może złożyć np. pełnoletni uczeń, który samodzielnie się utrzymuje, ponieważ jego rodzice nie żyją lub ma ustalone alimenty od nich – dodaje rzeczniczka.

Świadczenie z programu Dobry Start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia lub 24 lat w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Wiek 20 i 24 lata liczy się rocznikowo, co oznacza, że uczniowie ostatnich klas techników i liceów oraz uczniowie szkół policealnych także

są uprawnieni do świadczenia, jeśli wiek odpowiednio 20. albo 24. rok życia ukończyli przed rozpoczęciem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym.

Każda osoba, która złoży wniosek o świadczenie z programu „Dobry Start”, także przez bankowość elektroniczną lub portal Emp@tia, znajdzie wszystkie informacje na temat tego wniosku i jego obsługi na portalu PUE ZUS. Jest tam widoczny status obsługi wniosku, jak również szczegółowe informacje o świadczeniu.

(red), fot. ZUS

Region

Wcześniejsza emerytura?

Niektórzy mogą znacznie szybciej przejść na emeryturę niż ogólnie obowiązujący powszechny wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn.

Takie prawo mają m.in. nauczyciele, funkcjonariusze straży ochrony kolei, kierowcy autobusów, trolejbusów oraz motorniczy tramwajów w transporcie publicznym, o ile spełnią określone warunki. – Lista zawodów uprawniających do wcześniejszej emerytury nie jest taka długa, dlatego warto skorzystać z najbliższego dyżuru telefonicznego, który organizuje toruński oddział ZUS – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

10 listopada w godz. 10-12.00 pod nr tel. **56 610 93 07** będzie można zapytać eksperta m.in.:

Kto i kiedy może przejść na wcześniejszą emeryturę?

• Komu przysługuje tylko emerytura, a komu emerytura z rekompensatą?

• Czym jest emerytura pomostowa i jakie warunki trzeba spełnić, aby ją otrzymać?

• Jakie są zasady przyznawania emerytury nauczycielskiej czy nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego?

Na pytania odpowiadać będzie Teresa Rygielska, naczelnik Wydziału Świadczeń Emerytalno-Rentowych oddziału ZUS w Toruniu.

(red),
fot. ZUS

Ku czci św. Huberta

GMINA ROGOWO ▶ W niedzielę 30 października świętowali myśliwi z naszego regionu. W kościele św. Bartłomieja w Rogowie odprawiono uroczystą mszę świętą

Nabożeństwu przewodniczył ks. prał. dr hab. Wojciech Frątczak, diecezjalny i okręgowy kapelan PZŁ, a kazanie wygłosił ks. Dariusz Załęcki. W uroczystości uczestniczyli także kapłani: ks. kan. Marek Zacieski, ks. Józef Miłek, ks. Paweł Koralewski i ks. Paweł Szymański. Oprawę uświetnił udział pocztów sztandarowych kół łowieckich oraz 3. Pułku Piechoty Legii Nadwiślańskiej przy Zespole Szkół Nr

3 w Rypinie. Gości powitał wójt Zbigniew Zgórzyński, który podziękował za obecność duchownym, przedstawicielom władzy wszystkich szczebli, całej braci łowieckiej, społeczności lokalnej i wszystkim gościom.

– Cieszę się niezmiernie, że uroczysta msza hubertowska oraz koncert w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Muzyki Myśliwskiej Polskiego Związku

Łowieckiego pod przewodnictwem Mieczysława Leśniczaka z udziałem solisty Sławomira Olgierda Karmm spotkały się z tak dużym uznaniem społeczności naszej gminy oraz zaproszonych gości. Widziałem, że było to coś wyjątkowego, niespotykanego. Być może uda się w kolejnych latach powtórzyć realizację tego wydarzenia. Serdecznie dziękuję wszystkim osobom zaangażowa-

nym w organizację mszy, koncertu oraz poczęstunku – mówi wójt Zbigniew Zgórzyński.

Koncert dostarczył publiczności wielu emocji. Wystąpili także uczestnicy pierwszego konkursu sygnalistów myśliwskich, który odbył się w 1982 roku w ośrodku wypoczynkowym „Sitnica” w gminie Rogowo. Zwieńczeniem wydarzenia był poczęstunek darami pól i lasów. Poczęstunek przygotowali

uczniowie Zespołu Szkół nr 2 im. Unii Europejskiej w Rypinie, pod opieką Pauliny Bartnickiej i Marcina Silkowskiego oraz panie z lokalnych kół gospodyń wiejskich. Przybyli goście mogli skosztować m.in. tradycyjnej kiełbasy myśliwskiej. Włodarz gminy Rogowo Zbigniew Zgórzyński szczególnie polecał pieczonego dzika.

(AdWo), fot. nadesłane

Fatalne zakończenie rundy

PIŁKA NOŻNA ▶ Porażką 0:4 w Bobrownikach zakończyli rozgrywki w tym roku piłkarze ze Skrwilna. Skrwa zajmuje po rundzie jesiennej siódme miejsce w tabeli A-klasy

Więcej zdjęć na naszej stronie:
RYPIN-CRY.PL

O poczynaniach naszych dwóch ekip w A-klasie informujemy regularnie w CRY. Przypomnijmy, że Grot Kowalki zakończył rundę jesienną już tydzień wcześniej, remisując u siebie 1:1 z Wiślanin Bobrowniki. Okazało się, że taki wynik był nieosiągalny dla Skrwy. Co prawda ekipa ze Skrwilna grała na wyjeździe, ale przegrała aż 0:4.

W pierwszej, dość wyrównanej połowie, gola straciła dopiero pod koniec, po rzucie rżymym i strzale głową. Do przerwy było tylko 1:0 dla gospodarzy. W drugiej Wiślanin pokazał, kto jest lepszy, dołożył trzy gole i wygrał 4:0.

Skrwa z bilansem 4 wygranych, 3 remisów i 5 porażek zgromadziła 15 punktów i prze-

rwę zimową spędzi na 7. miejscu. Strata punktowa do czołówki sugeruje, że na wiosnę raczej trudno będzie powalczyć o wyższe cele, ale oczywiście Skrwa nie stoi na straconej pozycji. Dodajmy, że Grot Kowalki zgromadził jedynie 8 punktów i jest dwunasty na trzynaście zespołów.

Tekst i fot. (ak)

Piłka nożna

Przyjacielskie granie

z listopada br. na boisku Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Rypinie rozegrało „Turniej Przyjaźni o Puchar Burmistrza Miasta Rypin Pawła Grzybowskiego”.

W piłkarskich rozgrywkach udział wzięli samorządowcy na czele z burmistrzem Rypina Pawłem Grzybowskim i starostą rypińskim Jarosławem Sochackim oraz podopieczni Środowiskowego Domu Samo-

pomocy w Rypinie i uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej „Nadzieja” w Rypinie. Była to doskonała okazja do spędzenia aktywnie czasu, do wspólnej zabawy oraz integracji.

– Wszystkim uczestnikom

piłkarskich rozgrywek gratulujemy i dziękujemy za udział w turnieju – podsumowuje UM Rypin.

**(ak),
fot. nadesłane**

Sporty walki

Kolejne sukcesy fighterów

15 października w hali sportowej Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Belsku Dużym rozegrane zostały Mistrzostwa Polski Universal Fighting Rules (UFR). W zawodach tradycyjnie uczestniczyli zawodnicy z rypińskiego Fight Clubu.

Impreza odbyła się pod honorowym patronatem wójta gminy Belsk Duży Władysława Piątkowskiego. Organizatorem było Mazowieckie Stowarzyszenie Karate i Szkoła Sportów Walki Marceli przy współudziale Polskiej Federacji Kickboxingu (PFKB). Do zmagania przystąpiło 168 zawodników z 21 klubów. Rywalizowano w ośmiu konkurencjach z podziałem na

wagę, wiek, płeć i wzrost.

Z trzema medalami wrócili reprezentanci rypińskiego Fight Clubu. Trener Marcin Kamiński zdobył złoty medal, Adrian Strzelecki wywalczył srebro, zaś Michał Motylewski z imprezy wrócił z brązowym medalem. Sędzią głównym zawodów był Piotr Bąkowski, prezes Polskiej Federacji Kickboxingu.

(AdWo), fot. nadesłane